

Folketingets Erhvervsudvalg
Christiansborg

9. februar 2023

Svar på Erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 22 (Alm. del) af 13. januar 2023 stillet efter ønske fra Hans Andersen (formand)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for de danske prioriteter på ministerens område og de for udvalget relevante sager under det svenske EU-formandskab i 1. halvår 2023.

Svar

Det svenske EU-formandskab ventes at arbejde for fremskridt på en række sager på Erhvervsudvalgets område. Der ventes bl.a. indledt trilogforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet om en række forslag, hvor der blev opnået enighed i Rådet i 2022. Det gælder revisionen af kapitalkrav til kreditinstitutter i EU, som bl.a. gennemfører anbefalinger fra Basel-komiteén, styrkelsen af EU-regler til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, sager vedr. kapitalmarkedsunionen samt revision af Solvens-II reglerne for forsikrings- og pensionssektoren, ligesom der ventes at pågå videre trilogforhandlinger vedr. forslag om en EU-standard for grønne obligationer.

Det svenske formandskab ventes derudover bl.a. at prioritere fremskridt i arbejdet i Rådet om et kommende forslag til en styrkelse af EU-rammerne for krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter og nationale indskydergarantiordninger.

Regeringen støtter generelt arbejdet på det finansielle område og det svenske formandskabs prioriteter. Regeringen har på det finansielle område bl.a. et stort fokus på, at revisionen af kapitalkrav tager hensyn til særlige europæiske forhold, herunder forretningsmodeller med påvist lav risiko såsom dansk realkredit, at nye tiltag til at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering er ambitiøse, at en revision af Solvens II sikrer en velfungerende og robust forsikrings- og pensionssektor samt at sikre, at den finansielle sektor bidrager til den grønne omstilling (bæredygtig finansiering).

Revision af kapitalkravsregler

Rådet opnåede i november 2022 enighed om forslag om revision af EU's kapitalkrav. Forslaget består i en ændring af kapitalkravsforordningen (CRR) og kapitalkravsdirektivet (CRD). Forslaget indeholder en række elementer til at styrke robustheden af kreditinstitutter og har stor betydning for rammevilkårene for danske penge- og realkreditinstitutter.

Forslaget gennemfører en række anbefalinger fra Basel-komitéen for kreditinstitutters kapitalkrav (færdiggørelse af Basel III). Det gælder bl.a. et kapitalgulv, som udgør en ”bund” under kapitalkravet for de kreditinstitutter, som – inden for regulering og tilsyn – bruger egne risikomodeller til at beregne deres kapitalkrav (såkaldte IRB-metoder). Det er typisk store institutter, som benytter egne risikomodeller til at beregne deres kapitalkrav, herunder store danske institutter. Kapitalgulvet er på 72,5 pct. af udlån mv. vægtet efter risiko beregnet med en standardmetode, som er fastlagt i reguleringen og ens for alle institutter.

Forslaget indeholder nogle overgangsordninger, som indebærer lavere kapitalkrav for boliglån og lån til virksomheder uden kreditvurdering med lav risiko for tab. Ordningerne er midlertidige og løber til og med 2032, hvor Kommissionen inden udgangen af 2031 evt. skal fremsætte et nyt forslag på baggrund af en analyse fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA). Der skal således tages stilling til, om ordningerne skal udløbe eller forlænges. Med ordningerne sikres indtil 2032 et hensyn til danske penge- og realkreditinstitutter, og institutterne gives tid til at tilpasse sig de nye krav.

Forslaget indebærer derudover et højere kapitalkrav til kreditinstitutters beholdninger af aktier under standardmetoden. Forslaget gælder også for kreditinstitutters beholdninger af aktier i andre enheder i den finansielle sektor (sektoraktier), fx i form af fælles sektorejede virksomheder. Mindre og regionale danske pengeinstitutter indgår i dag i fælles sektorejede virksomheder, fx som led i drift af datacentraler (strategiske partnerskaber).

Derudover indeholder forslaget emner, der ikke har baggrund i Basel-anbefalingerne. Det gælder bl.a. øget integration af bæredygtighedsrisici i reguleringen (såkaldte ESG-risici), harmonisering af rammerne for tilsyn med filialer i EU af kreditinstitutter hjemmehørende i tredjelande (tredjelandsfilialer) samt tiltag til at styrke tilsynsmyndigheders uafhængighed.

Regeringen er meget opmærksom på, at væsentlige danske prioriteter tilgodeses i de kommende trilogforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet, som ventes indledt under svensk formandskab.

Bekæmpelse af hvidvask

Rådet nåede i juni 2022 til enighed om forslaget om en EU-hvidvasktilsynsmyndighed, som er en del af Kommissionens hvidvaskpakke. Ud over en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed består pakken af forslag til ændring af EU’s hvidvaskdirektiv, en ny hvidvaskforordning og forslag til forordning om pengeoverførsler.

Den fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed skal føre direkte tilsyn med udvalgte finansielle selskaber (såkaldt ’forpligtede enheder’), fx banker. De forpligtede enheder udvælges som udgangspunkt efter en risikobaseret tilgang, som betyder, at de forpligtede enheder underlægges direkte tilsyn (dvs. et dagligt tilsyn), hvor risikoen for hvidvask typisk er størst. Dertil kommer et geografisk princip, som indebærer, at myndigheden skal føre tilsyn med mindst én forpligtet enhed i hvert EU-land. EU-

hvidvasktilsynsmyndigheden skal derudover føre tilsyn med de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder og derigennem indirekte føre tilsyn med de forpligtede enheder, som ikke er udvalgt til direkte tilsyn.

Rådet nåede i december 2022 til enighed om en revision af EU's hvidvaskdirektiv og en ny hvidvaskforordning. De to forslag indebærer, at regler til bekæmpelse af hvidvask udvides til også at omfatte bl.a. udbydere af kryptoaktivtjenester og crowdfunding (dvs. tjenester, der bidrager til at rejse penge til et specifikt projekt ved at indsamle både store og små bidrag fra en større gruppe bidragsydere) samt formidlere af realkredit.

Revisionen af hvidvaskdirektivet indebærer en styrkelse af de regler, der gælder selskaber og enkeltpersoner (de 'forpligtede enheder'), der underlægges EU's regler til bekæmpelse af hvidvask, herunder bl.a. ift. registre over ejere af bankkonti og fast ejendom.

Den ny hvidvaskforordning indebærer bl.a., at der indføres et forbud mod større kontante transaktioner (i udgangspunktet 10.000 euro), at der indføres yderligere krav til transparens ift. reelle ejere af virksomheder, fonde mv., og at Kommissionen får styrkede beføjelser vedr. den i dag gældende EU-liste over tredjelande, som i væsentlig grad truer EU's finansielle system.

Det er muligt, at man under svensk formandskab indleder trilogforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet, ligesom placeringen af hvidvasktilsynsmyndigheden kan blive drøftet. Det bemærkes, at der i juni 2022 blev opnået en aftale i trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet om forslaget til ændring af pengeoverførselsforordningen.

Revision af reglerne for forsikrings- og pensionssektoren

Der er opnået rådsenighed om forslag til revision af Solvens II-direktivet i juni 2022, ligesom der blev opnået rådsenighed om forslag til et nyt direktiv for genopretning og afvikling af forsikringsselskaber i december 2022. Det er muligt, at der under svensk formandskab vil blive indledt trilogforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet om forslagene. Forslagene er en del af en pakke af nye forslag på forsikringsområdet, som Kommissionen fremsatte i september 2021.

I Danmark er de fleste pensionsselskaber også omfattet af Solvens II-reglerne. Solvens II fastsætter bl.a. regler for tilsyn samt kapitalkrav, der skal sikre, at virksomhederne er solvente og kan imødekomme deres fremtidige forpligtelser over for deres kunder, fx forsikrings- og pensionsudbetalinger. Dele af Solvens II-direktivet vil skulle udmøntes af Kommissionen i en kommende delegeret retsakt (Solvens II-forordning).

Kapitalmarkedsunionen

Rådet har opnået enighed om en række forslag på kapitalmarkedsområdet, der skal bidrage til udviklingen af EU-landenes finansielle markeder, den såkaldte kapitalmarkedsunion.

Der blev i juni 2022 opnået rådsenighed om forslag om et fælles europæisk adgangspunkt ("European Single Access Point" – ESAP), som digitalt samler offentlige finansielle og ikke-finansielle oplysninger om europæiske virksomheder, herunder om bæredygtighed og årsrapporter.

Der blev ligeledes i juni 2022 opnået rådsenighed om forslag til revision af direktiver om forvaltere af alternative investeringsfonde ("Alternative Investment Fund Managers" – AIFM) og kollektive investeringsinstitutter ("Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities" – UCITS).

Der blev derudover i december 2022 opnået rådsenighed om en revision af regler om markeder for finansielle instrumenter ("Markets in Financial Instruments Directive/Regulation" – MiFID II/MiFIR) mhp. at øge gennemsigtighed i handlen med finansielle instrumenter i EU, fx aktier og obligationer, herunder ved at styrke tilskyndelsen til at udbyde såkaldt konsolideret løbende handelsinformation ("Consolidated Tape Provider" – CTP).

Der blev ligeledes i december 2022 opnået rådsenighed om forslag, som skal bidrage til at sikre ensartet regulering af værdipapirafviklingen foretaget af værdipapircentraler ("Central Securities Depositories Regulation" – CSDR).

Det er muligt, at der under svensk formandskab vil blive indledt trilogforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet om forslagene.

Rådet ventes i 1. halvår 2023 at have drøftelser mhp. rådsenighed om nye forslag vedr. kapitalmarkedsunionen. Det gælder forslag vedr. notering af virksomheder til handel på finansielle markeder, som bl.a. indebærer ændrede krav til prospekter med information til investorer ifm. virksomheders børsnotering og præcisering af reglerne vedr. intern viden mv. i relation til markedsmisbrug. Det gælder også et forslag til en revision af forordningen om europæisk markedsinfrastruktur ("European Market Infrastructure Regulation" – EMIR), som ændrer rammerne for regulering af såkaldte centrale modparter (dvs. finansielle virksomheder, som står mellem køber og sælger ifm. værdipapirhandler) og handel med afledte finansielle instrumenter, såkaldte derivater. Forslagene blev fremsat af Kommissionen i december 2022.

Kommissionen ventes i 1. halvår 2023 at fremsætte en pakke med forslag vedr. detailinvesteringer og investorbeskyttelse. Der ventes også forslag om ændring af betalingstjenestedirektivet (PSDII) samt forslag om adgang til data i den finansielle sektor ("Open Finance").

Straksbetalinger i euro

Rådet ventes i 1. halvår at fortsætte forhandlinger mhp. rådsenighed om forslag til forordning om straksbetalinger i euro. Ved en straksbetaling flyttes midlerne fra betalers til betalingsmodtagers konto inden for få sekunder, på alle dage i året og på alle tidspunkter af døgnet. Det adskiller sig fra almindelige kreditoverførsler, som normalt gennemføres den følgende bankdag. Forslaget indeholder bl.a. krav om obligatorisk udbud i alle EU-lande af straksbetalinger i euro for pengeinstitutter, der tilbyder almindelige kreditoverførsler i euro, og et loft over gebyrer for straksbetalinger. Forslaget blev fremsat af Kommissionen i oktober 2022

Revision af rammer for krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter

Rådet ventes at drøfte kommende forslag om styrkede EU-rammer for krisehåndtering af kreditinstitutter, som kommer i problemer og bliver nødlidende ("Bank Recovery and Resolution Directive" – BRRD) samt forslag om styrkede EU-rammer for brug af nationale indskydergarantimidler ("Deposit Guarantee Schemes Directive" – DGSD). Forslagene ventes fremsat af Kommissionen i 1. halvår 2023.

Forslagene vil omfatte alle EU-lande og ventes bl.a. at revidere rammerne for, hvilke institutter der håndteres inden for BRRD i stedet for efter nationale regler. BRRD's centrale princip er, at aktionærer og kreditorer bærer tab ifm. krisehåndtering af nødlidende banker, frem for at tabene bæres af de offentlige finanser. I EU i dag håndteres primært store institutter iht. BRRD, mens Danmark generelt anvender BRRD på både store og små institutter.

Forslagene er finansiel regulering og gælder således alle 27 EU-lande. Forslagene indgår samtidig i arbejdet med en styrkelse af bankunionen. Bankunionen består aktuelt af det fælles tilsyn ("Single Supervisory Mechanism" – SSM) i regi af Den Europæiske Centralbank, ECB, samt den fælles afviklingsmyndighed ("Single Resolution Mechanism" – SRM), herunder den sektorfinansierede afviklingsfond ("Single Resolution Fund" – SRF).

Arbejdet med at styrke bankunionen tager afsæt i en erklæring, som den udvidede eurogruppe, bestående af EU-landenes finansministre, nåede til enighed om i juni 2022, og som fastlægger overordnede prioriteter for arbejdet med bankunionen. Erklæringen indebærer, at arbejdet med finansiel regulering, som er relevant for styrkelsen af bankunionen, i den nuværende institutionelle cyklus (2019-2024) vil fokusere på BRRD og DGSD.

Bæredygtig finansiering

Rådet opnåede i april 2022 enighed om et forslag til en EU-standard for grønne obligationer. Der ventes under det svenske formandskab at pågå videre trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Forslaget er en del af en ny strategi for bæredygtig finansiering mhp. at fremme den finansielle sektors bidrag til den grønne omstilling. Strategien blev fremsat i juli 2021

og er en del af Kommissionens Grønne Pagt ("European Green Deal") og bygger på Kommissionens handlingsplan for bæredygtig finansiering fra maj 2018.

Strategien udmønter derudover EU's taksonomi, som udgør et klassifikationssystem, der etablerer fælles EU-definitioner af, hvilke økonomiske aktiviteter, der anses for miljømæssigt bæredygtige, fx energiproduktion. Kommissionen har i den forbindelse udarbejdet en delegeret retsakt, som fastlægger kriterier for, hvornår energiproduktion baseret på naturgas og atomkraft klassificeres som bæredygtige investeringer. Østrig har indledt sag ved EU-domstolen mhp. at annullere Kommissionens delegerede retsakt.

Digital euro

Kommissionen ventes at fremsætte et forslag om digital euro (digital centralbankvaluta) i 1. halvår 2023 på baggrund af en analyse i Den Europæiske Centralbank (ECB) og Kommissionen. En digital euro kan, afhængig af udformning, indebære en fordring (et krav) direkte på ECB. Det adskiller sig fra en elektronisk euro, hvor den direkte fordring er på fx en bank. Formålet med en digital euro kan overordnet være bred adgang til et simpelt, sikkert og billigt betalingsmiddel i alle de omfattede lande. Ikke-eurolandes stilling ift. en digital euro er fortsat ikke afklaret.

Rådet vedtog 5. april 2022 konklusioner om EU's strategiske autonomi på det økonomiske og finansielle område i en åben økonomi. Rådet støttede generelt arbejdet med en digital euro og bemærkede bl.a., at arbejdet skulle tage hensyn til implikationer for digitale detailbetalinger, finansiell stabilitet og pengepolitik, samt foregå i tæt samarbejde med EU-landene, hvor konsekvenser både for EU-lande i og uden for euroen skal belyses.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen
Økonomiminister